05/06/2021

Ο «Πόντιος Άρχοντας» του κρασιού της Μαύρης Θάλασσας

/ Ομογένεια

«Συγνώμη, αργήσαμε!» είπε ο υπουργός Εξωτερικών, Νίκος Δένδιας, μπαίνοντας στο οινοποιείο «του γηραιού Έλληνα».

«**Αργήσατε- ναι! 67 χρόνια αργήσατε!» του απάντησε, χαριτολογώντας ο Βαλέριος Ασλανίδης (Ασλάνοβ) κατά την υποδοχή στο αμπέλι του στο Βίτιαζεβο της νότιας Ρωσίας, όπου ο Νίκος Δένδιας πραγματοποίησε πριν λίγες μέρες επίσκεψη για να συναντηθεί στο Ροστόφ, με τον Σεργκέι Λαβρόφ.**

«Θεωρώ μεγάλη τιμή για μένα προσωπικά, αλλά και για όλους τους Πόντιους, που ένας Έλληνας πολιτικός με σημαντικό υπουργείο, βρήκε ευκαιρία και έφτασε στα μέρη μας και συμφάγαμε, ήπιαμε το ποντιακό μας κρασί και μιλήσαμε για πολλά… » είπε στο ΑΠΕ- ΜΠΕ ο ομογενής οινοποιός, ο αποκαλούμενος και “τσάρος του κρασιού της Μαύρης Θάλασσας”.

«Πάντα περίμενα έναν Έλληνα από την Ελλάδα να με αντικρίσει ισότιμα ως Έλληνα», προσθέτει και συμπληρώνει: «παιδί – δε ήξερα ρωσικά, στο χωρίον

σχεδόν μόνο Πόντιοι ζούσαν».

Μικρός ο Βαλέριος, όπως μας λέει πίστευε, ότι " ο κόσμος αποτελείται από δυο μέρη: «το χωριό μας -το Βίτιαζεβο, και μια χώρα που την έλεγαν Ελλάδα, που μια μέρα θέλαμε να πάμε όλοι».

Μια μεγάλη μέρα

Η Τρίτη, 25 Μαΐου, ήταν μια μεγάλη μέρα για τους Πόντιους του χωριού Βιτιάζεβο. Περίμεναν τον Έλληνα ΥΠΕΞ, με πανηγύρι, χορούς, τραγούδια και μεγάλο τραπέζι όπου μεταξύ ντόπιων ποντικών φαγητών, δέσποζαν μπουκάλια λευκού και κόκκινου κρασιού με πρωτότυπες ετικέτες που απεικονίζουν άνδρα με ποντιακή στολή και τη λύρα στο χέρι και με υπογραφή «ποντιακό κρασί».

Ο Βαλέριος εξήγησε στον υπουργό ότι το οινοποιείο του ονομάστηκε «Του γηραιού Έλληνα", γιατί ήθελε μ αυτόν τον τρόπο να τιμήσει τους προγόνους κρασάδες του τόπου και μαζί την μακρά παράδοση της οινοποιίας στο Βίτιαζεβο».

Εκτός από καλό κρασί ο Βαλέριος τηρεί πιστά, με.. ευλάβεια την πανάρχαια ελληνική φιλοξενία στο κτήμα του που περιλαμβάνει εκτός από πλούσια γεύματα, ατέλειωτες συζητήσεις με εκρηκτικές προπόσεις για «να υπάρχει υψηλό νόημα και πνεύμα». Τα ελληνικά τραπέζια του συνήθως επισφραγίζονται με φιλίες και συνεργασίες.

«Μιλήσαμε με τον υπουργό για τα σχέδιά μας για τη διατήρηση της παρουσίας των Ελλήνων στη Ρωσία. Πιστεύω μετά από τριάντα χρόνια από την πρώτη επίσκεψη στα μέρη μας του τότε Έλληνα Πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, το 1991 και την μαζική παλιννόστηση, η τωρινή συνάντηση με τον επικεφαλής του ΥΠΕΞ δεν θα τελειώσει εδώ» λέει και τονίζει: «Η Πρέσβειρα της Ελλάδος στη Μόσχα, η κ. Κατερίνα Νασίκα, που συνόδευε τον υπουργό, είναι μια διπλωμάτης με συναισθήματα έντονα για τους ντόπιους Έλληνες, που οι περισσότεροι δεν μιλούν την νεοελληνική γλώσσα γιατί δεν είχαμε την δυνατότητα να την μάθουμε ενώ η καρδιά μας όχι μόνο χτυπάει ελληνικά, αλλά είναι περήφανη για ό,τι καλό συμβαίνει στην Ελλάδα και στενοχωριόμαστε εάν απειλείται από οποιονδήποτε η Ελλάδα».

Εκτός από κρασάς και ιδιοκτήτης του κτήματος «Του Γηραιού Έλληνα» στο Βίτιαζεβο της περιοχής Ανάπα (Αρχαία Γοργιππία) στην παρευξείνια περιοχή της Ρωσίας, ο Βαλέριος Ασλανίδης είναι πρόεδρος της Ελληνικής Γερουσίας της Ένωσης Ελληνικών Συλλόγων της περιοχής Κρασνοντάρ της Νότιας Ρωσίας και πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων της πόλης Ανάπα «Γοργιππία».

Κατάφερε να φτιάξει το εκεί Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο και λέει με μεγάλη περηφάνια :«Τα παιδιά μας χορεύουν όλους τους ελληνικούς χορούς. Μιλούν την ελληνική γλώσσα, χάρη στις δύο δασκάλες που μας στείλανε από το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας. Θέλουμε να μας στείλουν και άλλους δασκάλους από την Ελλάδα για όλες τις πόλεις όπου υπάρχουν συμπαγείς ποντιακοί πληθυσμοί. Το όνειρό μου είναι, να περπατώ στο Βίτιαζεβο και να ακούω την ελληνική λαλιά, όπως παλιά, μικρός που άκουγα παντού ποντιακά και ελληνικά», λέει ο Βαλέριος, που ο ίδιος μιλάει καλά ελληνικά.

Μπορεί να διετέλεσε, σε υψηλά επίπεδα, αθλητής και προπονητής στην πάλη και το τζούντο, αλλά το κρασί για τον Βαλέριο είναι το παρόν και το μέλλον του. «Είναι η μοίρα μου» λέει και με τη σκέψη ταξιδεύει πίσω στο χρόνο.

“ Τον προπάππου μου, οινοποιό και εξαγωγέα φουντουκιού τον κρέμασαν οι Τούρκοι στην Οινόη του Πόντου. Αλλά ο τόπος μου είναι η Ανάπα -το Βίτιαζεβο…», όπου εγκαταστάθηκαν κυνηγημένοι οι πρόγονοί του.

Όπως μας εξιστορεί, οι πρώτοι πρόσφυγες από το Πόντο, έφεραν μαζί τους σπόρους βαμβακιού και καπνού, και κλήματα αμπελιών. Το βαμβάκι και ο καπνός δεν ευδοκίμησαν στην περιοχή, δεν ταίριαξε το κλίμα αλλά τα αμπέλια ρίζωσαν βαθιά και το κρασί έγινε το τοπικό προϊόν της περιοχής από το 19ο αιώνα.

Το «ποντιακό» κρασί του Βαλέριου ελκύει το ενδιαφέρον των επισκεπτών από διάφορες γωνιές της Ρωσίας και όλου του κόσμου.

Τα υπόγεια του οινοποιείου κατασκευάστηκαν το 1857, από τους πρώτους Έλληνες οινοποιούς του Βίτιαζεβο αφού η παράδοση της παραγωγής κρασιού κρατάει από τους παππούδες του «Γηραιού Έλληνα» Ασλανίδη, ακόμα από τον Πόντο, την Οινόη. «Ήταν γραπτό μου να συνεχίσω το έργο των προπάππων μου. Ξεκίνησα από εργάτης, το 1978 στο σοβιετικό κρατικό εργοστάσιο οινοποιίας, μετά ολοκλήρωσα σχετικές σπουδές στο Πολυτεχνείο του Κρασνοντάρ, στο τμήμα χημικής τεχνολογίας με ειδικότητα «οινοποιός-τεχνολόγος και τελικά έγινα διδάκτωρ Οινοποιίας”.

Δύο φορές διωγμένοι

Ο προπάππους του Βαλέριου Ασλανίδη ήταν ο άρχοντας – δήμαρχος της Οινόης, έμπορος και παραγωγός με μεγάλο σπίτι στο κέντρο της πόλης, στην παραλία, που διατηρείται ακόμα, και είναι λαογραφικό μουσείο. Είχε καταλάβει το τι επιφυλάσσει η μοίρα στον ελληνισμό και αποφάσισε να σώσει να παιδιά του, στέλνοντας τα με βάρκες το 1915 στην Ελλάδα. Ο ίδιος έμεινε πίσω και δεν

επέζησε της σφαγής…

«Οι παππούδες μου, παιδιά και έφηβοι τότε, φύγανε προς την Ελλάδα, αλλά έχασαν τον προσανατολισμό τους και κατά τύχη έφτασαν σώοι απέναντι -στο λιμάνι του Νοβοροσίσκ.

«Έτσι, αντί για την Ελλάδα, βρέθηκαν στη Ρωσία», αφηγείται σχετικά με την ιστορία της οικογένειας που γνώρισε δυο διωγμούς. «Ο δεύτερος διωγμός ήταν το 1937, την εποχή των μεγάλων εκκαθαρίσεων – εκτελέσεων ανεπιθύμητων πολιτών στη σταλινική Σοβιετική Ένωση».

Πριν δυο χρόνια, τον Σεπτέμβριο ο Βαλέριος Ασλανίδης με μια παρέα φίλων έκαναν ένα δεκαήμερο ταξίδι στον Πόντο, αναζητώντας τα ίχνη της διαδρομής της οικογένειάς του.

Ήταν το πρώτο του ταξίδι στην πόλη των προγόνων του, στην πλατεία όπου το 1921 κρέμασαν τον προπάππου του.

“ Είχα μεγάλο άγχος. Αλλά όλα κύλησαν ομαλά. Η Τραπεζούντα μου έφερε μια μελαγχολία. Βλέπαμε φάτσες «δικές μας» παντού και φανταζόμαστε πως η πόλη κάποτε μιλούσε και ποντιακά και ελληνικά». Ταξίδεψαν σε χωριά γύρω, στα μέρη των παππούδων των φίλων του. Πήγαμε 240 χιλιόμετρα μακριά στην Οινόη.

Το αρχοντικό μας ήταν όπως το περιέγραφαν οι παππούδες. Στεγάζει σήμερα το λαογραφικό μουσείο, χωρίς ίχνος της παρουσίας των Ελλήνων… ούτε βέβαια, αναφέρεται ότι το σπίτι ανήκε σε Έλληνα».

«Με κατέλαβε συγκίνηση. Θυμόμουν τις περιγραφές και αφηγήσεις των παππούδων… Το βλέμμα μου έπεσε σε μια γκραβούρα που απεικόνιζε μια αυλή σπιτιού. Ήταν όμοια με μια γκραβούρα που θυμάμαι ότι κρεμόταν στον τοίχο πάνω από το κρεβατάκι μου όταν ήμουν μικρός… Κάθισα κάπου στη γωνιά να μη με βλέπουν… και έκλαψα… Λυτρώθηκα με το κλάμα».

Όσο για το μέλλον ο Βαλέριος Ασλανίδης ελπίζει να είναι υγιής. Και για τον ελληνισμό της Ρωσίας τονίζει:

«Επιχειρείται επανεκκίνηση. Θέλουμε δεύτερη υπηκοότητα – την ελληνική, όσοι επιθυμούνε φυσικά. Οι ομογενείς σύντομα θα έχουν τη δυνατότητα να ψηφίζουν στις Ελληνικές εθνικές βουλευτικές εκλογές. Ελπίζω, ότι τα συμφέροντα κομματικά, δεν θα διχάσουν – θα ενώσουν τους απόδημους με δεσμούς ευθύνης. Δεν είμαστε πολλοί, 10.000.000 στην Ελλάδα και άλλοι τόσοι περίπου εκτός Ελλάδας, σκορπισμένοι σε όλον τον κόσμο. Περιμένουμε να μας στηρίξει η Ελλάδα,

να μένουμε στις εστίες μας, και να έχουμε τη δυνατότητα να πηγαινοερχόμαστε στην Ελλάδα, όχι ως ξένοι τουρίστες, αλλά ως αγαπημένα παιδιά της».

Πηγή: ΑΠΕ/ΜΠΕ, Σοφία Προκοπίδου

Φωτογραφία: Β. Ασλανίδης